

HEEMKUNDEKRING

De Heerlijkheid Oirschot

NIEUWSBRIEF april 2022

Voorwoord

In 1970 zat ik in de combinatieklas 4/2 van de Sint Franciscusschool in Boxtel bij *mister* Wouters, een jonge, gedreven onderwijzer met wie ik onder andere de voorliefde voor het vak geschiedenis deelde. 52 jaar later kwam ik Kees Wouters opnieuw tegen, in Oirschot, bij een excursie van de heemkundekring uit Goirle die wij samen hadden georganiseerd.

Bas Hehemann is de zwager van Kees Wouters. Hij had mij al eens de groeten van mijn oud-onderwijzer gedaan. Op een bepaald moment belde Kees mij om een afspraak te maken. De heemkundekring Goirle, waar hij lid van is, wilde wel een keer naar Oirschot. Oirschot, dat de meeste mensen alleen kennen als dat pittoreske dorpje in het noorden van de Kempen, zonder dat ze zich bewust zijn van de rijke geschiedenis van Oirschot. Zoals een deelnemer aan de cursus Oirschotlogie ooit na afloop tegen mij zij: ik dacht altijd dat Oirschot een gewoon boerendorp was. Op 23 maart ontvingen Han Smits en ik namens onze heemkundekring de leden van de kring uit Goirle in het Boterkerkje. Na uitleg over het kerkje, en een korte samenvatting van de geschiedenis van Oirschot, gingen de Goirlenaren in twee groepen met een gids uiteen om het dorp te verkennen. Het programma bestond uit een inleiding over de historie van Oirschot gevolgd door een rondleiding door het oude centrum en een bezoek aan Museum de 4 Quartieren. Het programma eindigde bij de heemkamer waarna bij Van de Oirsprong nog een biertje is gepakt. Een geslaagde middag, ook voor ons, om Oirschot te promoten.

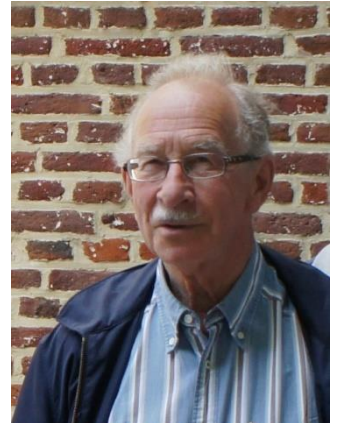
Ooit stonden de Oirschotenaren vooral bekend om hun zelfbewustzijn. Ze bouwden een raadhuis toen er in de wijde omtrek nog nergens een raadhuis stond. Ze misleidden de eerste predikant die onder politie-escorte in Oirschot de kerk kwam vorderen door hem af te schepen (nou ja...) met de Mariakerk. En ze eisten van de schepenen van Den Bosch (zonder succes) dat de steenweg naar Eindhoven een omweg van kilometers zou maken door het centrum van Oirschot. Het zou fijn zijn als iets van dat zelfbewustzijn zou terugkeren bij de bestuurders en ambtenaren in het gemeentehuis, zodat we gezamenlijk de geschiedenis van Oirschot nog beter voor het voetlicht kunnen brengen. Wij hebben al een heel aardig nieuw conceptje daarvoor bedacht: een excursie voor heemkundekringen en historische verenigingen uit andere plaatsen. Met dank aan Bas en Kees Wouters.

Anton Neggens
Voorzitter

In Memoriam Frits Wijn

Op 19 maart jl. overleed Frits Wijn, heemkundemens in hart en nieren. Van 1984 tot 1993 was hij bestuurslid van onze kring. In die tijd woonde hij in Oirschot, maar later verhuisde hij met zijn vrouw Els naar Stiphout, bij Helmond. Die afstand weerhield hem er echter niet van om aanwezig te zijn bij lezingen, excursies en andere heemactiviteiten.

Ik ken Frits vooral als jurylid van de Heemprijs. Dat jurylidmaatschap heeft hij vanaf het begin, in 2010, tot en met 2019 met grote integriteit vervuld. Zijn lichamelijke beperkingen maakten het hem daarna onmogelijk om, in zijn eigen ogen, volwaardig jurylid te zijn. Ondanks deze ongemakken heeft hij nog hard gewerkt aan een bijdrage aan "Van den Herd". Het verhaal van zijn jeugd tijdens en na de oorlogsjaren in Oirschot, toen hij op 's-Heerenvijvers woonde, heeft hij gedetailleerd en aantrekkelijk verwoord in twee delen, in de edities van november 2019 en februari 2020. U kunt ze nalezen via onze site (www.deheerlijkheidoirschot.nl onder de knop 'Naslag').

Frits werd in 1936 geboren in het West-Brabantse Roosendaal en Nispen. In 1943 verhuisde zijn familie naar landgoed 's-Heerenvijvers; in 1950 kwamen ze naar 't durp, naar de Dr. Feijstraat, waar Frits woonde tot 1953. Daarna verbleef hij 18 jaar in Eindhoven, om in 1971 weer terug te keren naar zijn geliefde Oirschot. Een paar jaar later heeft hij een fotoboek gepubliceerd, met prachtige zelfgemaakte zwart-wit foto's over het leven in het Oirschot van toen: monumentale gebouwen, gildefeesten, gebeurtenissen en mensen. Hoewel bijna een halve eeuw oud, bevestigt dit boek de constante waarde van ons dorp.

Frits is 86 geworden en, zoals de advertentie vertelt: hij is weer herenigd met zijn geliefde Els, die hem enkele jaren geleden voorging in de dood. Moge zij beide rusten in vrede.

Arthur de Vries

Lezing 'Oost-Indisch Doof!' donderdag 21 april 2022

Hanneke Coolen-Colsters vond een aantal jaren geleden brieven, een dagboek en foto's van haar opa Piet Colsters die ze zelf nooit heeft gekend. Ze ging op zoek naar zijn verleden en inmiddels geeft ze door heel Nederland haar lezing 'Oost-Indisch Doof' en is er zelfs samen met Het Zuidelijk Toneel een heuse theaterproductie over dit onderwerp gemaakt. Hierin vertelt ze het verhaal van haar opa in de dekolonisatie oorlog in Indonesië. Ruim 70 jaar geleden, maar toch heel dichtbij. Theatraal, schurend, prikkelend, confronterend, uitdagend en emotioneel.

Als kleinkind van Indonesiëveteraan Piet Colsters begon Hanneke een zoektocht naar de lege bladzijden in het dagboek van haar opa. Die begon tijdens zijn inschepping naar Indonesië, aan een dagboek waarin hij kleurrijk vertelt over zijn avonturen als dienstplichtig soldaat. Het verhaal loopt langzaam wat uit de hand, tot hij een paar dagen voor de tweede 'politie actie' ineens stopt met schrijven. Colsters blijft nog een tijd in Indonesië, maar de pagina's in zijn dagboek blijven leeg. Wel heeft hij honderden foto's gemaakt die Hanneke als houvast in haar zoektocht kon gebruiken. Ze ging zelf ook op zoek in Indonesië om inzicht te krijgen in wat deze tijd betekend heeft. Zowel toen als nu, hier en daar.

De lezing op 21 april a.s. voor heemkundekring 'De Heerlijkheid Oirschot' geeft Hanneke Colsters samen met Hans van den Akker.

Hans van den Akker is historicus en curator van museum Bronbeek in Arnhem. Hét kenniscentrum van onze koloniale geschiedenis. Hij geeft een inleiding over hoe we op dat punt in onze geschiedenis kwamen. Over het Nederlandse koloniale leger 1945-1950 (KNIL, OVW en dienstplichtigen) en de naleving van de onafhankelijkheid van Indonesië. Daarmee geeft hij een prachtige inkijk in onze geschiedenis.

Hanneke Colsters is van huis uit docerend en uitvoerend musicus. Zij kiest in de lezing speciaal de Brabantse invalshoek en vertelt na de pauze haar persoonlijke verhaal over de zoektocht naar de lege bladzijden van het dagboek van haar opa. Via gesprekken met zijn dienstkameraden, archieven en documenten, dagboeken en brieven laat Hanneke het verhaal van haar opa herleven. Ze vertelt over de Brabantse dienstplichtige militairen die naar Indië moesten en geeft hen zo weer stem. Behalve over de wereld van toen gaat het ook over wat die tijd met de generaties erna gedaan heeft.

Hannekes zoektocht naar haar opa is de rode draad in het project 'Oost-Indisch Doof'. Door middel van een documentaire, museale expositie, theatervoorstelling, lezingen en een educatief lessenspakket wil zij dit weggestopte stuk geschiedenis weer voor iedereen toegankelijk en bespreekbaar maken. Bij het project 'Oost-Indisch doof' hoort een trailer: <https://we.tl/b-JaF1YTYmsW> En op de website van Erfgoed Brabant is ook een podcast hierover te beluisteren: <https://www.brabantserfgoed.nl/podcast/hanneke-coolen-colsters>

De lezing is gratis toegankelijk voor leden van de Heemkundekring Oirschot. Ook niet-leden zijn van harte welkom; voor hen geldt een entreebedrag van € 5,-. De lezing start om 20.00 uur in Café 't Vrijthof, Molenstraat 6, Oirschot.

Openstelling Heemkamer overdag elke 2e woensdag van de maand

Niet alle leden van onze Heemkundekring kunnen of willen 's avonds naar de Heemkamer of naar een lezing of vergadering. Begrijpelijk! Clari van Esch en uw bestuur hebben nu het initiatief genomen voor een openstelling overdag van de Heemkamer aan de Dekanijstraat 10. Afgelopen woensdag 23 maart was de eerste keer als proef. De koffie en koekjes waren heerlijk!

Besloten is om de proef dit jaar te verlengen. Behalve in de maanden juli en augustus. Elke tweede woensdag van de maand tussen 10.30 – 12.00 uur bent u van harte welkom om onder het genot

van een kopje koffie of thee met elkaar bij te buurten, een tijdschrift door te bladeren of uw verhalen over het vroegere Oirschot te vertellen. Het bestuur zal u bijpraten met de laatste nieuwtjes bij de Heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot. U hoeft zich niet aan te melden. Zo geven we ook de leden die de avondbijeenkomsten niet meer bijwonen toch de gelegenheid om van de heemkunde profijt te hebben.

Welkom! De woensdagen zijn: 13 april, 11 mei en 8 juni. Daarna weer op 14 september, 12 oktober, 9 november en 14 december.

Namens het bestuur

Kleine Studiereis Textielmuseum Tilburg op 18 juni 2022

(dit is 18 juni geworden! Was eerst 25 juni 2022)

Heemkundekring 'De Heerlijkheid Oirschot' kent naast lezingen ook studiereizen. Jaarlijks wordt door de reiscommissie een grote en een kleine studiereis georganiseerd naar heemkundige bezienswaardigheden. Bij de kleine studiereis gaat het daarbij om een bestemming in de regio.

Dit jaar vindt de kleine studiereis plaats in de maand juni en de reis gaat naar **Het Textielmuseum in Tilburg**. Het Textielmuseum is een uniek en vermaard museum, bijzonder passend in de historie van Textielstad Tilburg. Het is ook een museum met een moderne uitstraling. Het kreeg zelfs het predicaat: Museum van het jaar 2017.

Eigenlijk hadden we al in 2021 het Textielmuseum willen bezoeken maar helaas kwam dat vanwege de aangescherpte Coronamaatregelen te vervallen. Gelukkig kan het nu op 18 juni 2022 wel doorgaan! *(In het jaarprogramma stond als datum 25 juni vermeld maar vanwege activiteiten in het museum is de reis verplaatst naar 18 juni as.)*

Het programma start om 13.30 uur in de Foyer van het Textielmuseum met koffie en gebak.

Daarna is er een korte inleiding en dan volgt om 14.00 uur een rondleiding door het TextielLab. Vervolgens is er gelegenheid om het museum zelfstandig verder te ontdekken.

Tenslotte kan tot sluitingstijd nog een 'afzakkertje' genomen worden in het museumcafé.

Foto Textielmuseum (Floor Rooyakkers)
Gordijnen voor Paleis Het Loo

Het museum ligt in het westelijk stadsdeel van Tilburg en de afstand vanuit Oirschot is te groot om dat per fiets te doen, daarom gaat de reis per auto.

Hier de informatie nog even op een rijtje:

Bezoek heemkundekring 'De Heerlijkheid Oirschot' aan Textielmuseum op zaterdag 18 juni 2022. Bezoekadres: Goirkestraat 96, 5046GN Tilburg. Telefoon: 013 5367475.

Vertrek vanaf de markt in Oirschot zaterdag 18 juni a.s. om 12.45 uur. Het verzoek is: Ga zoveel mogelijk carpoolen! Neem elkaar mee en maak onderlinge afspraken. In de buurt van het museum is voldoende parkeergelegenheid.

Alle deelnemers worden om 13.30 uur verwacht in de Foyer op de 2e verdieping van het museum. *(Er is een lift aanwezig.)*

Kosten:

De kosten van de rondleiders wordt door de Heemkundekring betaald. **Leden met een museumjaarkaart betalen voor de studiereis € 8.- Leden zonder museumjaarkaart € 20.-.**

Dit bedrag met vermelding van uw naam graag van tevoren overmaken op rekeningnr. NL57RABO0133865916 t.n.v. Heemkundekring De Heerlijkheid Oirschot.

Omdat we tijdig op moeten geven hoeveel personen aan de excursie deelnemen dient u **vóór 1 juni** te betalen!

De reiscommissie is erg enthousiast over het Textielmuseum als bestemming en hoopt veel leden op deze interessante studiereis te mogen ontmoeten. Wij wensen u alvast een fijne dag en vergeet niet uw Museumjaarkaart mee te nemen!

Met vriendelijke groet van de Reiscommissie

Afscheid huidige Reiscommissie

In de jaarvergadering van afgelopen donderdag 31 maart jl. kondigden we al aan dat de huidige reiscommissie, bestaande uit Toon van de Looij, Christ Oomen en Jan Kuypers, er binnenkort mee gaat stoppen.

Zij organiseren nog de kleine studiereis naar het Textielmuseum in Tilburg en geven daarna het stokje door aan de nieuwe commissie bestaande uit Arthur de Vries en Wim van Kollenburg.

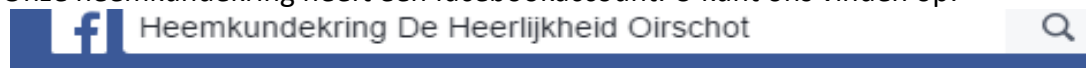
Wij zeggen hierbij ook op deze plek Christ, Toon en Jan hartelijk dank voor de vele mooie reizen die zij voor onze heemkundekring organiseerden.

Namens het bestuur

Uitgaven en mededelingen

- 1) Onze heemkundekring heeft een facebookaccount. U kunt ons vinden op:

- 2) Nieuws over de heemkundekring kunt u vinden op de website via deze link:
www.deheerlijkheidoirschot.nl

- 3) Binnenkort verschijnt van Sporen Spoordonk het boek: 'De Heilige Eik, moment in het groen' met bijdragen van fotogroep Oirschot, dichters, verhalenvertellers, bezoekers en parochies. Via het inschrijfformulier dat afgelopen week tegelijk met het Oirschots Weekjournaal is verspreid kunt u tot 24 mei a.s. ad € 20,- het boek bestellen.

- 4) In maart 2022 verscheen de laatste uitgave van De Twee Kwartieren, genealogisch tijdschrift van de afdeling Kempen- en Peelland. Enkele onderwerpen: De 12e aflevering van de reeks Literatuur & Genealogie van Dik Jager, over het boek Heren van de thee van Hella S. Haasse en het artikel "Op zoek naar ongehuwde moeders" van Anton Neggens over de ongehuwde moeders die je soms tegenkomt in je stamboom.

Benieuwd geworden? Ga dan naar: www.ngvnieuws.nl/ngv-kpl-de-twee-kwartieren/

- 5) Wist u dat zaterdag 2 april jl. de nieuwe Kloosterwandeling door Oirschot feestelijk werd geopend? In deze interessante wandeling kunt u kennis maken met het religieuze verleden van Oirschot. Voor meer infomartie kunt u terecht bij Visit Oirschot.

- 6) Op maandag 11 april organiseren Museum de Vier Quartieren, Visit Oirschot en het Boterkerkje vanuit het samenwerkingsverband Erfgoedplatform Oirschot een informatieve vrijwilligersmiddag. De middag is voor vrijwilligers die actief zijn in o.a. werkgroepen, inclusief bestuursleden van erfgoedverenigingen met als doel elkaar te informeren, inspireren, ontmoeten en verbinden.
- 7) In maart verscheen de 92e editie van De Koerier, het kwartaalblad van stichting Brabants heem met allerlei wetenswaardigheden over het Brabants erfgoed. U kunt dit vinden op de website van Brabants heem: www.brabantsheem.nl/de-koerier-92/ De volgende editie verschijnt in juni 2022, de sluitingstermijn voor inzending van kopij is 7 juni 2022. Bijdragen voor die uitgave zijn welkom!
- 8) Er is een nieuwe publicatie van de hand van Vic Mennen verschenen over Erfgoed Lommel met als titel: "Van Gennep tot Geistingen. Van het Lo tot Lutselus. Nederzettingnamen van de Limburgse Kempen en aangrenzende regio's." Voor meer informatie kijk op: www.erfgoedlommel.be

- 9) We ontvingen van het BHIC (Brabants Historisch Informatie Centrum) bericht dat een deel van het historisch archief van de Abdij van Tongerlo officieel online is gezet. Voor zowel professionele als amateuronderzoekers uit België en uit Nederland zijn deze registers een historische goudmijn. Voor een kijkje in het oude archief kunt u klikken op volgende link:

[Hier gaat u naar het oude archief van de Abdij van Tongerlo](#)

Erfgoedcentrum De Ravenpoort

**Vanaf vorige maand is de Heemkamer weer normaal geopend!
Iedere maandag kunt u hier van 18.30 tot 21.00 uur terecht.
Voorlopig wordt de openingstijd van 1 avond per week gehandhaafd.**

Er blijft behoefte aan gastheren en gastvrouwen, die de bezoekende leden willen ontvangen. Mocht u geïnteresseerd zijn in dit leuke werk, neem dan contact op met Marina Pasmans. Ook mensen die een poetskarweitje op zich willen nemen kunnen dit aan Marina doorgeven. Dat kan via mail: marinapasmans@hotmail.com (of telefonisch: 06-2072104).

Activiteitenkalender 1e helft van het jaar 2022

(Let op: Tussentijdse wijzigingen zijn mogelijk!)

Donderdag 21 april 2022	Lezing Oost-Indisch Doof Locatie: zaal café 't Vrijthof
Zaterdag 18 juni 2022 (dit was 25 juni 2022)	Kleine studiereis Textielmuseum Tilburg